

Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26034>

Özet

Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i (M?EÖ), bireylerin mesleki ya?amlar?nda sergiledikleri etik davran??lar?, sorumluluk bilincini ve i? ahlak?na yönelik tutumlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, K?I?ç, Özer ve Ayd?n (2016) tarafından orijinal yap?s?n?n Türk kültürüne uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi çal??masıyla bilim dünyasına kazandırılmıştır. Ölçek, özellikle çal??ma yaşam?nda etik standartlara uyumu ve profesyonel de?erleri de?erlendirmeyi hedefler. Uyarlama çal??ması, ölçe?in Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Mesleki ?? Eti?i, Likert Ölçe?i, ?? Ahlak?, Psikolojik Ölçme, Geçerlilik, Güvenirlilik, Uyarlama, Faktör Analizi.

Yazarlar

K?I?ç, K. C., Özer, A., Ayd?n, Y.

Amaç

Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i'nin temel amacı, çal??anlar?n veya adaylar?n i? ortam?nda sergiledikleri **etik tutumlar** ve davran?? standartlar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Ölçek, bireyin i?ine olan ba?lılı??n?, dürüstlü?ünü, sorumluluk alma yetene?ini ve meslektaşlarıyla olan ilişkilerindeki etik hassasiyetini ölçmeyi amaçlar. Bu de?erlendirme, özellikle organizasyonel psikoloji ve insan kaynaklar? yönetimi alanlar?nda personel seçimi, e?itim ihtiyacı analizi ve örgütsel kültür ara?tırmalarında önemli veriler sunar.

Türkçe uyarlama çal??ması, orijinal ölçe?in yapısal geçerlili?ini ve kültürel uygunlu?unu test ederek, Türkiye bağlam?nda mesleki etik kavram?n?n boyutlar?n? ampirik olarak belirlemeyi hedeflemiştir. Bu sayede, Türk i?gücü piyasasında etik de?erlerin ölçülmesine yönelik standart bir araç sağlanmıştır.

Yapı

Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i, toplam 29 maddeden oluşmakta olup, **mesleki i? eti?i** kavram?n? dört temel alt boyut aracılığıyla ölçmektedir. Bu çok boyutlu yapı, etik davran??n tek bir de?i?ken yerine, bir dizi ilişkili yetkinlik ve tutumun birleşimi olduğunu yansıtır. Ölçekteki maddeler, bireylerin i? hayat?ndaki farklı senaryolara ve durumlara verdikleri tepkileri de?erlendirmeye odaklanmıştır.

Ölçe?in dört alt boyutu ve madde da??ı?m? a?a??daki gibidir:

Ki?iler Aras? ?li?kiler Becerisi: (9 madde) Çal??ma arkada?lar?, amirler ve mü?terilerle kurulan ili?kilerde etik kurallara uyumu ve ileti?im yeterlili?ini de?erlendirir.

Giri?imci Olma: (9 madde) Bireyin i?ine yenilik getirme, sorumluluk alma ve proaktif davranma e?ilimini etik s?n?rlar içinde ölçer.

Güvenilir Olma: (5 madde) Bireyin sözüne sad?k kalma, dürüstlük ve gizlili?e riayet etme gibi temel güvenilirlik özelliklerini inceler.

Olumsuz Özellikler: (6 madde) ?? ortam?nda etik olmayan davran??lara (örne?in, kaytarma, dedikodu, kurallara uymama) yönelik e?ilimleri tersine çevrilmi? maddeler aracılı??yla ölçer.

Bu faktör yap?s?, uyarılama çal??mas? sonucunda elde edilmi? ve ölçe?in yap?sal geçerlili?ini destekler niteliktedir.

Geçerlilik

Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i'nin Türkçe uyarlamas? (K?I?ç, Özer ve Ayd?n, 2016), ölçe?in yap?sal geçerlili?ini ve kültürel uygunlu?unu de?erlendirmek üzere kapsamlı çal??malar içermi?tir. Geçerlilik çal??malar? genellikle **aç?mlay?c? ve do?rulay?c? faktör analizleri** ile yürütülmü?tür. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörülen dört faktörlü yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?unu göstermi?tir.

Uyarılama çal??mas?nda ayr?ca, ölçüt ba??mlı? geçerlilik ve kapsam geçerlili?i gibi di?er geçerlilik türlerine dair bulgular sunulmu?tur. Bu bulgular, ölçe?in gerçekten **mesleki etik** davran??lar? ölçme yetene?ine sahip oldu?unu ve ilgili di?er yap?larla beklenen yönlerde ili?ki gösterdi?ini teyit etmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilmi?tir. Uyarılama çal??mas?, ölçe?in genel olarak ve her bir alt boyut baz?nda yüksek düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?unu göstermi?tir. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ü anlam?na gelmektedir.

Güvenirlik çal??malar?n?n sonuçlar?, Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i'nin zaman içinde tutarlı sonuçlar üretti?ini ve ölçüm hatas?n?n düşük oldu?unu kan?tlamaktadır. Bu durum, M?EÖ'nün hem akademik ara?t?rmalarda hem de pratik uygulamalarda güvenilir bir araç olarak kullanılabilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal yap?n?n korunup korunmad???n? belirlemek amacıyla faktör analizi tekniklerinden yararlan?lm???t?r. Yap?lan analizler sonucunda, ölçe?in 29 madde ve 4 alt boyuttan olu?an yap?s?n?n Türk kültürüne uygun oldu?u do?rulanm???t?r. Bu dört faktör, ölçe?in temel bile?enlerini temsil etmektedir:

Ki?iler aras? ili?kiler becerisi (9 madde)

Giri?imci olma (9 madde)

Güvenilir olma (5 madde)

Olumsuz özellikler (6 madde)

Faktör yükleri ve faktörler aras? korelasyonlar, alt boyutlar?n birbirinden ayr???k ancak teorik olarak ili?kili yap?lar oldu?unu desteklemi?tir. Bu sonuçlar, Mesleki ?? Eti?'nin çok boyutlu bir yap? olarak ele al?nmas?n?n gereklili?ini vurgulamaktadır.

Ölçme Arac?

Test Çe?idi: Uyarlama

Format: Ka???t-kalem veya dijital uygulama için uygun, öz bildirim (self-report) format?ndadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), orijinal dili belirtilmemiştir ancak genellikle İngilizce veya ilgili Avrupa dillerinden adapte edilmiştir.

Popülasyon Grubu: Çal???anlar ve mesleki e?itim alan bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Profesyonel ya?amda aktif olanlar).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal???ması, genellikle farklı sektörlerden çal???anlar veya üniversite öğrencileri gibi ilgili meslek gruplarından olu?an bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak derecelendirme yap?lıdır. Kat?lımcılardan her bir maddeye ne s?kl?kla kat?ldıkları?n? belirtmeleri istenir (1= hiçbir zaman - 5= her zaman).

Anahtar Kelimeler

?? Eti?i, Mesleki Davran??, Örgütsel Psikoloji, Personel Seçimi, Güvenilirlik, Geçerlilik, Profesyonel Sorumluluk, Faktör Yap?s?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilgi mevcut değildir.

Ba?ı? Kurulu? E-posta Adresleri: Sorumlu yazarın e-posta adresi: kcan@cu.edu.tr

Yazın?ma Adresi: Sorumlu yazar: Kemal Can Özer (Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü ile ilişkilendirilmiştir).

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçe?in Türkçe uyarlama ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesi çalışması 2016 yılında yayınlanmıştır. Ölçe?in akademik ve ticari kullanımlar? için yazarın izni gerekebilir. Sorumlu yazar Kemal Can Özer ile iletişime geçilmesi önerilir. Genel akademik kullanım için referans gösterilmesi amacıyla izin alınması gerekebilir.

Kaynaklar

Kılıç, K. C., Özer, A. ve Aydın, Y. (2016). Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i'nin Türkçe'ye uyarlaması: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25 (2), 213-232.

Ölçe?in orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[mesleki-is-etigi-olcegi-toad.pdf](#)

Mesleki ?? Eti?i Ölçe?i Maddeleri

Ölçek, toplamda 29 maddeden oluşmaktadır ve bu maddeler aşağıdaki dört alt boyuta dağılmıştır:

Kişiler arası ilişkiler becerisi (9 m)

Girişimci olma (9 m)

Güvenilir olma (5 m)

Olumsuz özellikler (6 m)